

**Milliy statistika qo'mitasi tizimida korrupsiya holatlari haqida xabar berish
mexanizmi, xabar bergan xodimlarni rag'batlantirish, ularning ta'qibga
olinmasligini kafolatlash to'g'risidagi**

YO'RIQNOMA

Mazkur Yo'riqnoma O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida" Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 12-yanvardagi "Korrupsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholash tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-81-son qarori, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda "Korrupsiyaga oid huquqbuzarlik haqida xabar bergan yoki korrupsiyaga qarshi kurashishga boshqa tarzda ko'maklashgan shaxslarni rag'batlantirish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida" 829-son qarori talablariga muvofiq ishlab chiqilgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasida (keyingi o'rinlarda – "Milliy statistika qo'mitasi" deb yuritiladi) korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar to'g'risida xabar berish mexanizmini sodir etishga undash holatlari haqida xabar berish, ularni ro'yxatga olish, ko'rib chiqish hamda ularga qarshi kurashishdagi xodimlarning faol ishtiroki uchun rag'batlantirish tartibini belgilaydi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Ichki Reglamentda quyidagi asosiy tushuncha qo'llaniladi:

rag'batlantirish – xodimni korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni oldini olish va unga qarshi kurashishdagi faol ishtiroki, yuksak kasbiy mahorati, qonuniylik talablariga rioya etishi hamda qasamyodga sodiq bo'lish borasida namuna ko'rsatganligi uchun qo'llab-quvvatlash maqsadida taqdirlash.

**2-bob. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir etilishining
oldini olish va unga qarshi kurashish**

2. Milliy statistika qo'mitasi xodimi (bundan buyon matnda – "xodim" deb yuritiladi) qonunchilik hujjatlariga rioya etishi, o'z mansab yoki xizmat majburiyatlarini beg'araz, xolisona, vijdonan, odob-axloq qoidalariga rioya etgan holda bajarishi hamda korrupsiyaga oid biror-bir huquqbuzarlikni sodir etishdan yoki bunday huquqbuzarlikni sodir etish uchun shart-sharoitlar yaratadigan boshqa har qanday harakatlardan o'zini tiyishi shart.

3. Milliy statistika qo'mitasi va uning quyi tuzilmalarining rahbarlari korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar sodir etilishining oldini olish uchun quyidagi choralarni ko'rishlari lozim:

o'zi rahbarlik qilayotgan jamoada korrupsiyaning har qanday ko'rinishlariga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish;

qo'l ostidagi xodimlariga korrupsiya holatlarini aniqlashda shaxsan o'rnak bo'lishi;

qo'l ostidagi xodimiga rahnamolik (asossiz rag'batlantirish va lavozimni ko'tarish), shuningdek nojo'ya ishlariga beparvolik (faoliyatdagi kamchiliklar uchun chora ko'rmaslik, huquqqa zid harakatlarga e'tibor bermaslik) holatlariga yo'l qo'ymaslik;

o'z faoliyatini tizimli tahlil qilib, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni keltirib chiqaradigan omillarni aniqlash va shart-sharoitlarni bartaraf etishning ta'sirchan choralarni ko'rib borish.

Milliy statistika qo'mitasining tarkibiy bo'linmalari rahbarlari vakolat doirasida korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni oldini olish yuzasidan qonunchilik hujjatlarida belgilangan boshqa choralarni ham ko'rish mumkin.

4. Milliy statistika qo'mitasi va uning quyi tuzilmalarida faoliyat ko'rsatayotgan xodimlar korrupsiyaviy jarayonlarga duch kelgan taqdirda o'z vaqtida Milliy statistika qo'mitasi rahbariyati va uning hududiy statistika organlari rahbariyati nomiga yozilgan bildirishnomasiga asosan qilmishning ijtimoiy xavfliligidan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 31 dekabrda 829-son qarori talablariga ko'ra, korrupsiyaviy holatlarga nisbatan murosasiz munosabatini bildirgan tashabbuskor xodimga belgilangan muddatda tashkilotning moliyaviy holatidan kelib chiqib rag'batlantiriladi.

3-bob. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash holatlari to'g'risida xabar berish

5. Xodimlarni korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash maqsadida murojaat qilinganligi haqida mazkur Ichki Reglamentga asosan xodim to'g'ridan-to'g'ri darhol yozma ravishda bildirishnoma bilan rahbariyatga xabar beradi. Shuningdek, xodim ushbu korrupsiyaviy jarayon to'g'risida dalillar asosida og'zaki ham murojaat qilishi mumkin.

6. Bildirishnomada quyidagilar aks ettirilishi lozim:

xodimning xizmat joyi, lavozimi, familiyasi, ismi va otasining ismi;

korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undayotgan shaxsga oid yoki uning shaxsini aniqlashga ko'maklashuvchi ma'lumotlar va boshqalar;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlikning mohiyati (mansab lavozimini suiiste'mol qilish, pora olish va boshqa jinoiy harakatlarni sodir etishga undash, hujjatlarni qalbakilashtirish va boshqalar);

korruptsiyaga oid huquqbuzarlikka undash usuli (muayyan xizmat yoki moddiy qimmatliklar taklif qilish, o'ziga og'dirishga harakat qilish, tazyiq o'tkazish va boshqa holatlar);

korruptsiyaga oid huquqbuzarlik tayyorlanayotgan, sodir etilishi kutilayotgan, sodir etilgan joy va vaqti;

korruptsiyaga oid huquqbuzarlikka undash holati tafsilotlari (telefon aloqa vositasi, suhbat jarayoni, shaxsiy muloqot, pochta jo'natmasi orqali va boshqalar).

7. Xodimlarni korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash maqsadida qilingan barcha mavjud materiallar bildirishnomaga ilova qilinadi va o'rnatilgan tartibda rasmiylashtiriladi.

8. Xodimning Rahbariyat nomiga yozgan bildirishnomasi darhol murojaatlar bilan ishlash bo'linmalari tomonidan qaytdan o'tkazdirilib, rahbarning rezolyutsiyasiga asosan shu kunning o'zida mas'ul vakolatli huquqni muhofaza qiluvchi organlarga aloqa xatiga tegishli asoslarni ilova qilgan holda yuboriladi.

9. Xodimga o'z xizmat mavqeidan foydalangan holda jismoniy va yuridik shaxslardan ularning manfaatlarini ko'zlagan holda muayyan harakatni bajarishi yoki bajarmasligi evaziga bevosita o'zi yoki vositachi, pochta jo'natmasi orqali pul, qimmatbaho buyumlar davolanish va boshqa shu kabi takliflar bilan murojaat qilingan taqdirda, u noqonuniy xatti-harakatlarni to'xtatishni talab qilishi va shaxsni tegishli javobgarlik to'g'risida ogohlantirishi lozim.

10. Xodimning ogohlantirishiga qaramasdan pul yoki boshqa moddiy boyliklarni qonunga xilof ravishda uning xizmat xonasida yoki boshqa joyda qoldirib ketsa mas'ul shaxslar (qo'riqlash, chegara xizmati yoki navbatchilik qismi xodimlari) va boshqa shaxslar ishtirokida dalolatnoma tuziladi. Ushbu dalolatnoma bildirgiga ilova qilingan holda darhol rahbariyatga taqdim etiladi.

11. Xodimlar xizmatdan tashqari yoki ish joyida bo'lmagan paytlarida korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash holati haqida har qanday aloqa vositasi orqali yoki yozma ravishda bildirgi bilan rahbariyatga xabar beriladi.

12. Xodimlarga nisbatan tayyorlanayotgan, sodir etilishi kutilayotgan yoki sodir etilgan korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarga undash holatlari Milliy statistika qo'mitasining boshqa bir xodimga ma'lum bo'lsa, biroq, ushbu xodim rahbariyatni o'z vaqtida xabardor qilmasa, amaldagi qonunchilik normalariga muvofiq javobgar bo'ladi.

13. Tayyorlanayotgan, sodir etilishi kutilayotgan yoki sodir etilgan korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash bo'yicha olingan ma'lumotni tekshirish va qonuniy to'xtamga kelish uchun bildirishnoma rahbariyatning rezolyutsiyasi bilan vakolatli xodimga darhol topshiriladi.

14. Vakolatli xodimning bildirishnomani qabul qilish yoki ro'yxatga olishdan bosh tortishiga yo'l qo'yilmaydi.

15. Bildirishnomani qayddan o'tkazishda xabar qilayotgan xodimning shaxsiy hayoti haqida oshkor bo'lgan ma'lumotlar, shaxsiy yoki oilaviy sirlarini aks ettirish taqiqlanadi.

16. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash holatlari haqida xabar bergan xodimlar to'g'risidagi ma'lumotlarning oshkor etilishi taqiqlanadi.

4-bob. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash to'g'risidagi ma'lumotlarni ko'rib chiqishni tashkil etish tartibi

17. Bildirishnomada aks ettirilgan ma'lumotlarni xolisona tekshirish vakolatli organlar tomonidan amalga oshiriladi.

18. Bildirishnomada bayon etilgan ma'lumotlarni ko'rib chiqishdan asosiy maqsad:

xodimning harakatiga huquqiy baho berish, korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undashda ishtirok etuvchi shaxslar doirasi va faktlarni aniqlash;

moddiy yoki mulkiy naf ko'rish miqdori, pora olishga undash usuli va uni o'z vaqtida aniqlash;

korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash holatining kelib chiqishini oldini olishga qaratilgan choralarni ko'rish, xodimlar tomonidan noqonuniy harakatlar sodir etilishiga yo'l ko'ymaslik;

korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etishga undash holatining ijtimoiy xavfliligini aniqlash.

19. Zaruriyatdan kelib chiqib, rahbariyatning topshirig'iga ko'ra, bildirishnomada bayon etilgan ma'lumotlar yuzasidan bir vaqtning o'zida Milliy statistika qo'mitasining Korrupsiyaga qarshi ichki nazorat bo'limi tomonidan xizmat tekshiruvi ham o'tkazilishi mumkin.

20. Bildirishnomaga asosan o'tkazilayotgan xizmati tekshiruvi muddati qonunchilik hujjatlariga ko'ra belgilanadi.

21. Bildirishnoma bo'yicha o'tkazilgan xizmat tekshiruvi natijasi tegishli huquqni muhofaza qiluvchi organlarga ham yuborilishi mumkin.

5-bob. Korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning sodir etilishini oldini olish va unga qarshi kurashishda faol ishtirok etgan xodimlarni rag'batlantirish

22. Xodimlarning korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etilishini oldini olish va unga qarshi kurashishdagi faol ishtirokini rag'batlantirishning asosiy maqsadi quyidagilardan iborat:

Milliy statistika qo'mitasi tizimida korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etilishini oldini olishda va unga qarshi kurashishda faol ishtirok etgan, huquqbuzarliklarning sodir etilishi sabablari va bunga imkon beruvchi shart-sharoitlarni bartaraf etish borasida rahbariyatga asosli taklif va tashabbuslarni taqdim etgan, shuningdek, mazkur sohani takomillashtirish bo'yicha salmoqli hissa qo'shgan, xizmat faoliyati davomida yuksak darajada namuna ko'rsatgan va o'z zimmasiga yuklatilgan vazifalarni sidqidildan, vijdonan bajargan xodimlarni rag'batlantirish;

xodimlarning korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etilishini oldini olish va unga qarshi kurashishdagi faolligini yanada oshirish.

23. Xodimlar korrupsiyaga oid huquqbuzarliklar haqida murojaat etib, huquqbuzarliklar (jinoyat)ni oldini olish, to'xtatish va uni to'liq fosh etishda faol ishtirok etganligi uchun rahbariyat nomiga kiritilgan bildirishnoma asosida rag'batlantiriladi. Xodimlarni rag'batlantirish Milliy statistika qo'mitasi va uning quyi tuzilmalari rahbarlari tomonidan belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

24. Quyidagi asoslardan biri mavjud bo'lgan taqdirda xodimlar rag'batlantirilishi mumkin:

xodimlarga nisbatan qasddan sodir etilishi rejalashtirilayotgan korrupsiyaga oid huquqbuzarlikning oldi olinishi yoki to'xtatilishi;

tayyorgarlik ko'rilayotgan korrupsiyaga oid yoki boshqa huquqbuzarliklar haqida xabar berishi natijasida jinoyat fosh etilishi;

jinoyatni to'xtatishi va uni to'liq fosh etishda huquqni muhofaza qiluvchi organlarga faol ko'maklashish;

korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarning sodir etilishi sabablari va bunga imkon beruvchi shart-sharoitlarni bartaraf etish borasida rahbariyatga taklif va tashabbuslarini taqdim etilishi, shuningdek ushbu takliflarni amaliyotga joriy etilishi.

25. Xodimni rag'batlantirish, yuqori lavozimlarga yoki davlat mukofotlariga tavsiya qilishda uning korrupsiyaga oid huquqbuzarliklarni oldini olish va unga qarshi kurashdagi faol ishtiroki asosiy mezon sifatida inobatga olinadi.

6-bob. Yakuniy qoidalar

26. Mazkur Ichki Reglament talablarini buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlariga muvofiq javob beradilar.